

Төмөрбаатарын АРИУНБААТАР

Orchid: 0000-0001-8830-417X

Researchgate.net

<https://www.researchgate.net/profile/Ariunbaatar-Tumurbaatar>

ТАНИЛЦУУЛГА

Магистр (Ms.r) Т.Ариунбаатар нь 2010-2011 онд ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэнгийн Ботаникийн цэцэрлэгийн салбарт туслах ажилтан, 2011 оноос Ойн судлалын салбарт “Шинэсэн ойн үр, тоосны судалгааг” 2014-онд Монгол орны шилмүүст ойн үр, тоос, карологийн судалгааг Мөнгөнморьтын ойн сууринд, 2015-оноос Тосонцэнгэл, Архангай, Мөнгөнморьт, Хялганат, Баян-Уул дахь урт хугацааны мониторинг судалгааны бүрэлдэхүүнд оролцож Монгол орны Шилмүүст ойн генетик-селекцийн чиглэлээр судалгааны ажлыг хийж аргазүйг боловсронгуй болгох, бие даан ажиллах чадварыг эзэмшсэн. “Монгол орны ойн экосистемийн өсөлт хөгжилт, биомасс, өөрчлөгдлийн урт хугацааны судалгаа” зэрэг 4 удаагийн ШҮТ ийн төсөлт гүйцэтгэжээ. 2014 онд “Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны сибирь шинэсний тоосны морфологи, кариологийн судалгаа” сэдвээр ХАА ухааны магистрийн (Ms.r) зэрэг хамгаалсан.

БҮТЭЭЛ

Нэг сэдэвт бүтээл-1

Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл-18

Гадаад-2

Дотоод-16

Эрдэм шинжилгээний илтгэл-16

Гадаад-7

Дотоод-9

Удирдсан болон гүйцэтгэсэн төсөл

Удирдсан төсөл-0

Гүйцэтгэсэн төсөл-8

ХОЛБОО БАРИХ

Утас: 976 99075150

Цахим шуудан: ariunbaatar@mas.ac.mn
forest.ariuka@gmail.com

БОЛОВСРОЛ

2005 – 2009 Хөдөө Аж Аахуйн Их Сургууль, Ойн Аж Ахуйн Инженер, Баклавр

2010 – 2014 Хөдөө Аж Аахуйн Их Сургууль, Ойн Аж Ахуйн Инженер, Магистр

АЖЛЫН ТУРШЛАГА

2010–2011 ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэн, туслах ажилтан

2011–2015 ШУА-ийн Ботаникийн хүрээлэн Эрдэм шинжилгээний ажилтан

2015–2019 ЕБС Биологийн хүрээлэн Эрдэм шинжилгээний ажилтан

2019 оноос одоог хүртэл Ботаникийн цэцэрлэгт хүрээлэн Эрдэм шинжилгээний ажилтан

СУДАЛГААНЫ ЧИГЛЭЛ

- Ойн үрийн генетик-селекци
- Шилмүүст ойн үр, тоос, кариологи, генетик-селекци

ШАГНАЛ

2015 БОАЖЯ-ын ЖУУХ БИЧИГ

ТӨМӨБААТАР ОВОГТОЙ АРИУНБААТАРЫН
БҮТЭЭЛИЙН ЖАГСААЛТ
(2013-2020 он)

I. Нэгэн сэдэвт бүтээл-1

1. Т. Ариунбаатар. 2014. Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны сибирь шинэсний тоосны морфологи, кариологийн судалгаа” УБ. 68.

II. Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл – 18

Олон улсын мэргэжлийн сэтгүүлд - 2

2017 он

1. Elmira Khansaritoreh., Choimaa Dulamsuren., Michael Klinge., **Tumurbaatar Ariunbaatar.**, Banzragch Bat-Enerel., Ganbaatar Batsaikhan., Kherlenchimeg Ganbaatar., Davaadorj Saindovdon., Yolk Yeruult., Jamsran Tsogtbaatar., Daramragchaa Tuya., Christoph Leuschner., Markus Hauck. 2017. Higher climate warming sensitivity of Siberian larch in small than large forest islands in the fragmented Mongolian forest steppe. *Glob Change Biol.* 2017; 00:1–15. <https://doi.org/10.1111/gcb.13750>

2019 он

1. Choimaa Dulamsuren. Michael Klinge. Banzragch Bat-Enerel. **Tumurbaatar Ariunbaatar.** Daramragchaa Tuya “Effects of forest fragmentation on organic carbon pool densities in the Mongolian forest-steppe” (FORECO_2018_1473 *Forest Ecology and Management.* FORECO_2018_1473. <https://doi.org/10.1016/j.foreco.2018.10.054>

Дотоодод - 16

2013 он

1. Жамъянсүрэн С., Т. Ариунбаатар. 2013. Сибирь шинэсний (*Larix sibirica* Ldb.) тоосны морфологи, *ШУТИС-ын Эрдэм шинжилгээний бүтээлийн эмхэтгэл №2/137*, Улаанбаатар.: 16-18.
2. Жамъянсүрэн С., Т. Ариунбаатар, Л. Баасанхүү, Г. Ганцэцэг. 2013. Хот орчмын шилмүүст модны судалгаа, *Онол практикийн бага хурлын эмхэтгэл*, Улаанбаатар.:88-91.

2014 он

3. Жамъянсүрэн, С., Бат-Эрдэнэ, Ж., Оюун, Ч., **Ариунбаатар, Т.**, Янжилхам, Э. 2014 Ойн үрийн аж ахуйн өнөөгийн байдал хэтийн төлөв, *Багш нарын эрд. Шинж. Бүт. эмхэтгэл. №1/148*, УБ, х. 268-272.
4. Түвшинсанаа, Э., **Ариунбаатар, Т.**, Жамъянсүрэн, С. 2014. Төв аймгийн Мөнгөн морьт сумын Сибирь шинэсний (*Larix sibirica* Ldb) үрийн морфологийн судалгаа, *Багш нарын эрд. Шинж. Бүт. эмхэтгэл. №1/148*, УБ, х. 325-327.

2015 он

5. **Ariunbaatar T.**, Jamyansuren S. 2015. Seeds and karyology study of Siberian larch (*Larix sibirica* ledeb.) from Bogd khan mountain. *Proceeding of International conference Ecosystem of Central Asia under current conditions of socio-economic development vol.1.* Ulaanbaatar, Mongolia,63-66.

2016 он

6. Түвшинсанаа Э., Бямбасүрэн З., **Ариунбаатар Т.**, 2016. “Сибирь шинэсний (*Larix sibirica* Ldb.) үр, боргоцойн морфологийн зарим үзүүлэлтийг хявцуулсан дүнгээс” Доктор профессор Ц.Адьяасүрэнгийн нэрэмжит “ногоон хөгжил-байгаль орчин” оюутаны эрдэм шинжилгээний бага хурлын эмхэтгэл “ЭКО-АЗИ” БАЙГАЛЬ ОРЧИН, МЕНЕЖМЕНТИЙН ДЭЭД СУРГУУЛИЙН эрдэм шинжилгээний сэтгүүл боть-VII УБ. 45-47.

7. Бямбасүрэн З., Түвшинсанаа Э., **Ариунбаатар Т.**, “Сибирь, дагуур шинэсний үр, боргоцойн морфологийн хаьцуулсан судалгаа” Доктор профессор Ц.Адьяасүрэнгийн нэрэмжит “ногоон хөгжил-байгаль орчин” оюутаны эрдэм шинжилгээний бага хурлын эмхэтгэл “ЭКО-АЗИ” БАЙГАЛЬ ОРЧИН, МЕНЕЖМЕНТИЙН ДЭЭД СУРГУУЛИЙН эрдэм шинжилгээний сэтгүүл боть-VII УБ. 42-44.
8. Дорждэрэм.Б, Түвшинсанаа.Э, **Ариунбаатар.Т**, Жамъянсүрэн.С, Нинж Б. 2016 “Монгол орны байгалийн чацарганы (*Hippophae Rhamnoides.L.*) үр, тоос түүнийг селекцид ашиглах боломж” Хүрэл тогоот 2016 эрдэм шинжилгээний хурлын эмхэтгэл УБ. 51-55.
9. **Ариунбаатар Т.**, Жамъянсүрэн С. 2016. Сибирь Шинэсний (*Larix Sibirica Ldb.*) Кариологийн Судалгаа” ШУТИС-ын Ой модны хүрээлэнгийн бүтээлийн эмхэтгэл УБ. №19/202, 3-8.

2017 он

10. Түвшинсанаа Э., **Ариунбаатар Т.**, Дорждэрэм Б., Жамъянсүрэн С., 2017. Сибирь шинэсний (*Larix sibirica* LEDEB.) үрийн морфологи хэмжээг харьцуулсан судалгаа. *Ерөнхий болон Сорилын биологийн хүрээлэнгийн бүтээл*, 33: 136-141.
11. Төгсбаяр Л., Жамъянсүрэн С., Янжинлхам Э., **Ариунбаатар Т.**, Пагмадулам С., Түвшинсанаа Э. 2017. Дагуур шинэс (*Larix gmelinii* L.)-ний нөөц, тархац, өнөөгийн байдал. *Монгол орны байгаль, уур амьсгалын үнэн нөөц онол практикийн бага хурлын илтгэлүүдийн эмхэтгэл*, 262-270.

2018 он

12. **Т.Ариунбаатар.** Л.Төгсбаяр. С.Жамъянсүрэн. 2018. Дагуур шинэсний (*Larix gmelinii* LEDEB.) –ний үр, тоос, боргоцойн морфологи тархац-нөөцийн судалгаа. *Хүрэл тогоот. Биологи- Хөдөө аж ахуйн салбар.*184-191.
13. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Ariunbayar E., Jamiyansuren S., Ninj B. 2017. Study of distribution and native forms of sea-buckthorn of Depression of Great lakes. *Journal of ecology plant protection*, 06 (01): 55-61

2020 он

14. Алтансүх Б., **Ариунбаатар Т.**, Ундраа М., Хонгор Ц., Цогт-Эрдэнэ Д., Цогт З. 2020. Дорнод Хэнтийн ойд судалгаа явуулсан ажлын дүнгээс. *Ургамалжлын урт хугацааны мониторингийн Мөнгөн морьтын ойт хээрийн суурингийн эрдэм шинжилгээний бүтээл*, 118-127.
15. Түвшинсанаа Э., **Ариунбаатар Т.**, Жамъянсүрэн С. 2020. Төв Аймгийн Мөнгөн Морьт сумын нутагт Сибирь Шинэсэн (*Larix Sibirica Ldb.*) ойд үрийн талбай тусгаарласан судалгааны дүн. *Ургамалжлын урт хугацааны мониторингийн Мөнгөн морьтын ойт хээрийн суурингийн эрдэм шинжилгээний бүтээл*, 145-149.
16. Доржсүрэн Ч., Ундраа М., **Ариунбаатар Т.**, Долгор Н. 2020. Бараг нэлэнхүй огтлолт, хөнөөлт шавжинд нэрвэгдсэн Зүүн Хэнтий чийгсүү алаг өвст тайгархаг шинэсэн ойн сэргэн ургалт, ургамал бүлгэмдлийн өөрчлөгдөл. *Ургамалжлын урт хугацааны мониторингийн Мөнгөн морьтын ойт хээрийн суурингийн эрдэм шинжилгээний бүтээл*, 128-135.

III. Эрдэм шинжилгээний хурлын илтгэл - 16

Гадаадад – 7

2013 он

1. Batkhuu N., S.Jamiyansuren., **T. Ariunbaatar.** 2013. Present and Prospects of tree breeding and tree improvement in Mongolia, *Tree Breeding and Forest Genetics of Asian Tree Species.* Suwon, Korea.: 10-11.

2018 он

2. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Jamiyansuren S., Handsuren D., Ninj B. 2018. Results of the morphological and genetic studies on Mongolia's natural sea buckthorn (*Hippophae*

Rhamnoides.L.) -'s seeds and pollens. *The 8 th international sea buckthorn association conference (ISA-2018)*, Sep. 21-24 Taiyuan, China 68-71.

3. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Jamiyansuren S., Handsuren D., Ninj B. 2018. Distribution and genetic resource of Mongolian natural wild seabuckthorn (*Hippophae rhamnoides*. L). *The 8 th international sea buckthorn association conference (ISA-2018)*, Sep. 21-24 Taiyuan, China 72-73.
4. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Jamiyansuren S., Handsuren D., Ninj B. 2018. Analysis of Surface of Seabuckthorn (*Hippophae rhamnoides* subsp. *Mongolica*. Rousi) Seeds with SEM. *The 8 th international sea buckthorn association conference (ISA-2018)*, Sep. 21-24 Taiyuan, China 74.
5. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Ariunbayr E., Jamiyansuren S., Handsuren D., Ninj B. 2018. Pollen Morphology of Seabuckthorn (*Hippophae rhamnoides*. subsp. *Mongolica*. Rousi L) in Mongolia. *The 8 th international sea buckthorn association conference (ISA-2018)*, Sep. 21-24 Taiyuan, China 75.
6. Dorjderem B., Tuvshinsanaa E., **Ariunbaatar T.**, Ariunbayr E., Jamiyansuren S., Handsuren D., Ninj B. 2018. Study of distribution and native forms of sea-buckthorn (*Hippophae rhamnoides* ssp. *mongolica* Rousi) of Depression of Great lakes. *The 8 th international sea buckthorn association conference (ISA-2018)*, Sep. 21-24 Taiyuan, China 76.

2019 он

7. E.Khansaritoreh, Ch.Dulamsuren, M.Klinge, **T.Ariunbaatar**, B.Bat-Enerel, G.Batsaikhan, Kh.Ganbaatar, D.Saindovdon, Yo.Yeruult, J.Tsogtbaatar, D.Tuya, Ch.Leuschner, M.Hauck. 2019. *Higher Climate Warming Sensitivity of Siberian Larch in Small Than Large Forest Islands in The Fragmented Mongolian Forest Steppe*. PROCEEDINGS, OF THE INTERNATIONAL CONFERENCE DEDICATED TO THE 50TH ANNIVERSARY OF JRMKBE RAS & MAS. Moscow, 23-25 October.

Дотоодод - 9

2013 он

1. Ариунбаатар Т. 2013. Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны Сибирь шинэсний тоосны морфологи, хромосомын судалгааны аргазүй, *Ботаникийн хүрээлэнгийн онол, аргазүйн семинар*, 05.30.
2. Ариунбаатар Т. 2013. Сибирь шинэсний тоосны морфологийн судалгаа. *ХААИС, АБС-ийн судалгааны семинар*, 12.23.

2014 он

3. Ариунбаатар Т. 2014. Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны Сибирь шинэсний тоосны морфологи, кариологийн судалгаа. *ХААИС, АБС-ийн судалгааны семинар*
4. Ариунбаатар Т. 2014. Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны Сибирь шинэсний тоосны морфологи, кариологийн судалгаа. ХААИС, АБС-ийн Профессорын багын судалгааны семинар 03 сарын 21.

2015 он

5. Ariunbaatar T., Jamiyansuren S. *Seeds and karyology study of Siberian larch (Larix sibirica ledeb.) from Bogd khan mountain*. International conference Ecosystem of Central Asia under current conditions of socio-economic development, Ulaanbaatar, Mongolia, 8-10 September 2015, Ulaanbaatar, Mongolia.

2016 он

6. Ариунбаатар Т. 2016. Сибирь шинэс (*Larix sibirica* Ldb) үр, боргоцойн морфологийн судалгаа *ХААИС, АЭС-ийн судалгааны семинар*, 09.15.

7. Дорждэрэм Б., Түвшинсанаа Э., Ариунбаатар Т., Жамъянсүрэн С., Нинж Б., 2016. Результаты Морфологи-Кариологического Исследования пильцы и семян естественной облепихи (*Hippophae Rhamnoides.L.Mongolia*) Монголии

2017 он

8. Elmira Khansaritoreh., Choimaa Dulamsuren., Michael Klinge., **Tumurbaatar Ariunbaatar.**, Banzragch Bat-Enerel., Ganbaatar Batsaikhan., Kherlenchimeg Ganbaatar., Davaadorj Saindovdon., Yolk Yeruult., Jamsran Tsogtbaatar., Daramragchaa Tuya., Christoph Leuschner., Markus Hauck 2017. Higher climate warming sensitivity of Siberian larch in small than large forest islands in the fragmented Mongolian forest steppe. International conference. Ulanbaatar, Mongolia P. 60-61.
9. Төгсбаяр Л., Жамъянсүрэн С., Янжинлхам Э., **Ариунбаатар Т.**, Пагмадулам С., Түвшинсанаа Э. 2017. Дагуур шинэс (*Larix gmelinii* L.)-ний нөөц, тархац, өнөөгийн байдал. *Монгол орны байгаль, уур амьсгалын үнэн нөөц онол практикийн бага хурлын илтгэлүүдийн эмхэтгэл*, 262-270.

IV. Зөвлөмж, аргачлал – 1

2019 он

1. Ариунбаатар Т., С.Жамъянсүрэн. 2019. Дагуур шинэсний (*Larix Gmelinii*. Rupr.) үр бэлтгэх, хадгалах асуудал. *ШУА-ийн Ботаникийн цэцэрлэгт хүрээлэн. Mongolia Journal of Botany. №1. 91-95.*

V. Боловсруулсан судалгааны аргазүй -3

2012 он

1. “Дархан цаазат Богдхан-Уул, Баян давааны Сибирь шинэсний тоосны морфологи, кариотип (хромосом) судлах” аргазүйг ХААИС-ийн ТСОУХ тэнхимийн 2012 оны 05 сарын 30 өдрийн хурлаар батлав.

2020 он

2. Монгол орны ойн экосистемийн өсөлт хөгжилт, биомасс, өөрчлөгдлийн урт хугацааны судалгаа” сэдэвт суурь судалгааны ажлын “**Ой үүсгэгч зонхилох модны генетик-селекцийн онцлог, олон янз байдлыг судлах**” аргазүйг боловсруулж Ботаникийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн эрдмийн зөвлөлийн 2020.04.10 өдрийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлав.
3. “Зүүн Хэнтий, Эрээний нурууны Нарс, Дагуур болон Чекановскийн шинэс модны газрын дээрх биомассын судалгаа” сэдэвт грант төслийн аргазүй. Ботаникийн цэцэрлэгт хүрээлэнгийн эрдмийн зөвлөлийн 2020.03.09 өдрийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлав.

VI. Зохион байгуулсан сургалт – 5

2018 он

1. Хөвсгөл аймгийн Цэцэрлэг сумын нутагт үйл ажиллагаа явуулдаг Могойн гол нүүрсний уурхайн ажилтан. орон нутгийн иргэдэд мод үржүүлгийн газрын хөрс боловсруулалт. бүтэц зохион байгуулалтын талаар сургалт, семинар зохион байгуулсан. 2018.03.14-18.
2. Дорнод аймгийн Дашбалбар. Баяндун сумдын ойн анги болон нөхөрлөлд Ойн үрийн байнгын талбай тусгаарлах тухайн жилийн үрийн ургацын тооцоо болон түймрийн зурвас хэрхэн гаргах MNS 6531:2015 стандартыг баримтлан ажиллах сургалт семинарыг зохион байгуулав. 2018.06.02-08.

2019 он

3. “Ойн арчилгаа цэвэрлэгээний огтлолт” үзүүлэх сургалтыг Хэнтий аймгийн Батширээт сумын ойн нөхөрлөлийн гишүүн, нутгийн иргэн 12 хүнд хийсэн. 2019 оны 6-р сарын 07-14.
4. “Ойн арчилгаа цэвэрлэгээний огтлолт” үзүүлэх сургалтыг Булган аймгийн Тэшиг сумын ойн нөхөрлөлийн гишүүн, нутгийн иргэн 10 хүнд хийсэн. 2019 оны 6-р сарын 17-23.

2020 он

5. “Мод үржүүлгийн газрын хөрс боловсруулах, үр тарих” сэдвээр Хялганат дахь ойн суурингийн мод үржүүлгийн газарт, Булган аймгийн Хялганат тосгоны Ерөнхий боловсролын сургуулийн 11 ангийн 5 сурагчид 1 өдрийн сургалт. 2020.05.25

VII. Аргачлал стандарт -1

1. Ойн үрийн байнгын талбай байгуулах стандарт MNS 6531-2015 заавал мөрдөх, хамтын 2015.

VIII. Шинжлэх ухааны хялбаршуулсан өгүүлэл, нийтлэл – 2

2014 он

1. Доржсүрэн Ч., С.Жавхлан, Т.Ариунбаатар, Э.Түвшинсанаа. 2014. “Ботаникийн хүрээлэнгийн 40 жил” баримтат кино

2020 он

2. Цогт З., **Ариунбаатар Т.**, 2020. Хуш модны самрын идээний гарцыг судалсан дүн. *Монгол орны ой сэтгүүл*. № 02. 50-53

IX. Олон нийтэд сурталчилан түгээн дэлгэрүүлсэн ажил-4

Олон нийтийн TV

1. Eagle ТВ. Монгол орны хушин ойн үрлэлт сэдвээр 30 минутын ярилцлага. 2019.03.23.
2. Мөнх ногоон ой сэдвээр “Mongol HD” телевизийн Өглөө хөтөлбөрт 10 минутын ярилцлага. 2019.12.29.
3. Мод тарих 11 төрлийн стандарт тухай сэдвээр “МҮОНТ” -ийн Цагийн хүрд хөтөлбөрт 10 минутын ярилцлага. 2020.05.02
4. Монгол орны Хушин ой сэдвээр “Mongol HD” телевизийн Өглөө хөтөлбөрт 10 минутын ярилцлага. 2020.09.03

Бүтээлийн жагсаалт гаргасан:

Ойн фитоценологийн лабораторийн э/ш ажилтан
/Магистр, ЭШДэдА/ Т.Ариунбаатар

Хянасан:

Ойн фитоценологийн лабораторийн эрхлэгч
Академич Доктор (Sc.D) Ч.Доржсүрэн